

Kaderbrief Begroting 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	4
Inleiding.....	5
A. Financieel kader Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2027 inclusief onvermijdbare majeure ontwikkelingen.....	6
B. Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.....	9
C. Financieel technische uitgangspunten	10

Inleiding

Geachte raadsleden,

Ook voor 2024 kiezen wij net als vorig jaar voor een beleidsarme kaderbrief. Het nieuwe beleid en de doelstellingen uit het collegeprogramma zijn in november 2022 opgenomen in de (meerjaren)begroting 2023. Daarom focussen wij ons in deze kaderbrief op onvermijdbare en majeure ontwikkelingen vanaf 2024.

Deze kaderbrief geeft inzicht in de bestaande financiële kaders voor de begroting 2024 en meerjarenraming 2025–2027. In onderdeel A is dit, inclusief een inschatting van onvermijdbare majeure ontwikkelingen, in beeld gebracht. We geven een toelichting op de belangrijkste ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds in onderdeel B. Tot slot vermelden we de financieel technische uitgangspunten voor het opstellen van de komende begroting in onderdeel C.

Het jaar 2024 zal een bijzonder jaar worden, waarin wij aan de ene kant maatschappelijke ontwikkelingen moeten aanpakken, en aan de andere kant ook bezig zijn met het opzetten van onze eigen (nieuwe) organisatie. Dit is een stevige klus, waarbij we onze primaire processen opnieuw moeten inrichten, inclusief het anders inrichten van onze bedrijfsvoeringstaken in samenwerking met Barendrecht en Albrandswaard. Tevens zullen wij samen met Albrandswaard gaan kijken waar wij de inhoudelijke samenwerking kunnen vinden. Een en ander brengt (nieuwe) risico's en onzekerheden met zich mee. Er is in deze Kaderbrief nog geen rekening gehouden met de gevolgen van 'ontvlechten' en 'opbouwen' van de (nieuwe) organisaties. De effecten worden later via een afzonderlijk besluitvormings-traject in beeld gebracht, naar verwachting gelijktijdig met de behandeling van de begroting 2024 BAR nieuwe stijl.

Afgelopen jaren hebben we bewezen financieel goed om te kunnen gaan met risico's en onzekerheden. Echter geldt ook voor ons dat resultaten uit het verleden geen garantie voor de toekomst bieden.

Naast de nog steeds sterke inflatie is sprake van financiële krapte en een beperkte beschikbare personele capaciteit. Door druk op de arbeidsmarkt zullen niet alle (investerings)projecten volgens planning gerealiseerd kunnen worden. Dat vraagt om het maken van keuzes en (her)prioritering. De algemene uitkering uit het gemeentefonds is onze belangrijkste inkomstenpost. Over de uitkomsten, van een ander en meer stabielere normeringssystematiek, vanaf 2026 is nog veel onduidelijkheid. De komende meicirculaire 2023 zal ons meer duidelijkheid geven. Wij verwachten u straks in november 2023 een sluitende begroting voor de jaren 2024 en 2025 te kunnen voorleggen.

A. Financieel kader Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2027 inclusief onvermijdbare majeure ontwikkelingen

In het onderstaande overzicht presenteren wij de financiële stand van zaken, zoals deze er op dit moment voor de periode 2024 tot en met 2027 uitziet. De basis is het saldo van de begroting 2023 (bestaand beleid) en de 1e tussenrapportage 2023, dit is inclusief de doorwerking van de tussenrapportage van de BAR-organisatie, waarin de CAO een belangrijk element is. Daarnaast zijn in de 1e Tussenrapportage 2023 de structurele effecten van de (concept) jaarrekening 2022 en genomen raadsbesluiten met een financieel gevolg verwerkt. De geprognoseerde eindsaldi moet echter wel in het perspectief van de nog komende meicirculaire worden gezien. In die meicirculaire zal nadrukkelijk een compensatie zitten voor o.a. de inflatie/ indexering, maar in welke mate is echter nog onzeker. We gaan er voorlopig vanuit dat we onze indexering volledig gecompenseerd krijgen.

Omschrijving	Begroting 2024 - 2027			
	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2024 - 2027 na wijziging	-71.400	937.100	-6.312.300	-5.347.000
1e Tussenrapportage 2023 inclusief structurele effecten jaarrekening 2022	902.600	309.500	2.330.700	2.320.700
Saldo na wijziging	831.200	1.246.600	-3.981.600	-3.026.300
<u>Onvermijdelijke en majeure ontwikkelingen:</u>				
1. Indexering gemeente	-1.862.000	-1.739.000	-1.705.300	-1.689.900
2. Algemene uitkering accres/indexering	1.862.000	1.739.000	1.705.300	1.689.900
3. Trendmatige verhoging OZB	426.000	433.500	445.300	445.300
4. Bijdrage BAR-organisatie nieuwe stijl cf. begroting 2024	N.n.b.	N.n.b.	N.n.b.	N.n.b.
5. Gemeenschappelijke regelingen (VRR. GRJR, GGD, CJG)	-1.254.400	-1.542.600	-1.689.800	-1.689.800
6. Omgevingswet - implementatie DSO, formatie t.b.v. nieuwe taken	-110.000	-80.000	-50.000	-50.000
7. Omgevingswet - bodemtaken	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000
8. Keerwand Donckse Bos (investering van € 3.082.000)		-85.000	-85.000	-84.000
Totaal onvermijdelijke en majeure ontwikkelingen	-1.023.400	-1.359.100	-1.464.500	-1.463.500
Prognose saldo Kaderbrief voor begroting 2024 - 2027	-192.200	-112.500	-5.446.100	-4.489.800

Hieronder een toelichting op de financiële ontwikkelingen die de nummering van de financiële tabel volgt.

- 1. Indexering gemeente**
We houden in de komende begroting 2024 rekening met een indexering van 3,2% t.o.v. 2023 om daarmee inflatie-gevoelige budgetten waaronder de subsidiebudgetten, mee te laten groeien met de stijging van de inflatie conform de meest recente maartprognose van het Centraal Plan Bureau (CPB).
- 2. Algemene uitkering accres/indexering**
In de komende meicirculaire zal een compensatie komen (via het accres) voor inflatie/indexering. Op dit moment gaan wij er van uit dat wij de door ons toegepaste indexering gecompenseerd zullen krijgen.
- 3. Trendmatige verhoging OZB**
Een trendmatige verhoging van de lokale lasten met niet meer dan het inflatiepercentage, is nog steeds ons uitgangspunt. Uitgaande van 3,2% hebben wij nu een inschatting opgenomen waarmee de OZB-opbrengst zal gaan stijgen. Deze opbrengst loopt licht op wegens toename areaal/aantal woningen.
- 4. Bijdrage BAR-organisatie nieuwe stijl conform begroting 2024 – nog niet bekend**
De BAR-samenwerking wordt grotendeels ontvlochten. We gaan een nieuwe (eigen) organisatie opbouwen en de gezamenlijke bedrijfsvoering met Barendrecht en Albrandswaard anders inrichten. De Provincie verwacht van de GR BAR-organisatie en de gemeenten reële nieuwe begrotingen. Aan het herverdelen van de begrotingen wordt echter nog gewerkt. De

Provincie heeft twee maanden uitstel verleend tot uiterlijk 15 november 2023. De financiële gevolgen zijn nu nog niet inzichtelijk en volgen later dit jaar.

5. ***Gemeenschappelijke regelingen (VRR, GRJR, GGD, CJG)***

Naast de in regionaal verband afgesproken indexering voor de 4 grootste GR-en (8,4%, zie ook bij Onderdeel C) hebben wij ook al rekening gehouden met onvermijdelijke kostenstijgingen, wegens aangepast beleid binnen GR-en. Deze ontwikkelingen worden in de begroting 2024 van die GR-en toegelicht, waarover u als gemeenteraad nog een zienswijze kan afgeven. Hieronder een korte toelichting:

- VRR: door toepassing van de Ontwikkelagenda (scenario 2) en invoering van een nieuwe kostenverdeelsystematiek op basis van inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het gemeentefonds, stijgt de bijdrage voor Ridderkerk fors. Voor 2024 een nadeel van € 467.800 oplopend naar € 903.200 vanaf 2026.
- GRJR: de voorgestelde begrotingswijziging 2024 aan de deelnemende gemeenten laat voor Ridderkerk een structureel nadeel zien van € 475.000 vanaf 2024.
- GGD: de vaste inwonerbijdrage voor het basispakket van de GGD gaat van € 6,23 naar € 8,81. Voor wettelijke producten is extra personele- en materiële inzet nodig om deze conform wet- en regelgeving en geldende kwaliteitskaders te kunnen blijven uitvoeren. Meer informatie hierover is terug te lezen in de raadsinformatiebrief van 10 februari 2023. Voor de begroting 2024 moeten we rekening houden met een indexering van 3,6% op het basistakenpakket. Voor ons een structurele bijstelling van € 136.400 nadelig vanaf 2024.
- CJG: de voorgestelde begroting 2024 laat voor Ridderkerk een structureel nadeel zien van € 175.200 vanaf 2024.

6. ***Omgevingswet - implementatie Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), formatie t.b.v. nieuw taken***

Na invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 volgt de implementatie van deze wet. Dit betekent dat de wet structureel ingebed moet worden binnen de gemeente. Naast het DSO vraagt de nieuwe wet om een meer integrale samenwerking vroegtijdig in het proces, zowel intern als met andere overheden (ketenpartners). Naast veranderingen op ICT gebied, veranderen ook processen en sommige beleidsvelden op inhoud, zoals geluid en gezondheid. Om als gemeente de wet voldoende te kunnen implementeren, is het de komende jaren nodig om capaciteit en middelen beschikbaar te stellen. Uiterlijk in 2030 dient elke gemeente één Omgevingsplan te hebben. De wet vraagt ook om monitoring en evaluatie van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Dit proces dient vanaf 2024 opgezet te worden. Daarmee ontstaan ook nieuwe functies, zoals regelanalist voor Toepasbare regels, de casemanager bij initiatieven en een modelleur voor het Omgevingsplan. Over de nog te ontvangen rijksmiddelen (gemeentefonds) voor de jaren 2023 tot en met 2025 is nog geen duidelijkheid.

7. ***Omgevingswet - bodemtaken***

Met de komst van de nieuwe Omgevingswet worden de bodemtaken gedecentraliseerd van de provincie naar de gemeenten. Gemeenten zijn verplicht deze wettelijke taken neer te leggen bij de Omgevingsdienst, vanuit het BasisTakenPakket (BTP). Het gaat om de taken: Bodemtaken (beschikkingen, bus-meldingen, beoordelingen en kwaliteitsbrieven), Bodembeleid, Databeheer, Toezicht bodemsanering (voor het deel dat overkomt naar gemeenten) en Toezicht aanleg gesloten bodemenergiesystemen. Vooralsnog is er geen dekking voor de financiering van deze structureel nieuwe taken. Inschatting structureel € 85.000. Wanneer het Rijk in de komende gemeentefondscirculaires een vergoeding aankondigt, kan dit als dekking ingezet worden.

Onder de nieuwe Omgevingswet ontstaat straks de mogelijkheid om leges te heffen bij vergunningplichtige, milieubelastende activiteiten. Dit jaar (2023) worden de consequenties verder in beeld gebracht. DCMR Milieudienst Rijnmond zal de kentallen aanleveren voor het bepalen van de hoogte van de milieuleges. Daarbij wordt ook (bestuurlijk) overleg gevoerd met de regiogemeenten en de provincie, met als doel om te voorkomen dat een lappendeken aan legesheffing ontstaat in de regio. We mogen alleen leges heffen bij milieubelastende activiteiten en niet bij meldingen. We hebben binnen Ridderkerk overigens maar een paar vergunningsplichtige bedrijven, dus zal een eventuele opbrengst gering zijn (geen bedrag opgenomen).

8. ***Keerwand Donckse Bos (investering van € 3.082.000)***

Uit een inventarisatiestudie van de houten damwand aan de Benedenrijweg voor huis Huys

ten Donck is gebleken dat deze vervangen moet worden (dit gaat niet over de damwand bij de Riederwerf).

De voorkeursvariant is een kistdamconstructie van staal. Dit betreft een investering van € 3.082.000 in 60 jaar af te schrijven (excl. btw en prijspeil aug. 2022). Kapitaallasten afgerond € 85.000 per jaar vanaf 2025.

De vervanging van de keerwanden aan de Werfkade/ Ankerplaats e.o. zullen ook tot extra lasten gaan leiden.

Overige onvermijdelijke ontwikkelingen - nog niet financieel vertaald

Armoede neemt toe in 2024

Het Centraal Plan Bureau (CPB) heeft berekend dat het aandeel personen en kinderen in armoede gaat stijgen vanaf 2024, omdat de koopkrachtmaatregelen vanuit 2022 en 2023 worden afgebouwd. Dit raakt de inwoners met een laag inkomen direct. Landelijk stijgt het aantal mensen onder de armoedegrens naar verwachting met 180.000 personen en 30.000 kinderen. Deze toename concentreert zich vrijwel volledig bij huishoudens die afhankelijk zijn van een uitkering. Het aantal werkende en gepensioneerde huishoudens met een inkomen onder de armoedegrens stijgt beperkt. Binnen het sociaal domein moeten we ons voorbereiden op deze toename. Naast hogere uitgaven op het terrein van uitkeringen en minima-regelingen, kunnen we ook een toename verwachten van werkloosheid, uitkeringen, faillissementen, problematische schulden en betalingsachterstanden. Ook zullen er meer hulpvragen komen op andere leefgebieden binnen het sociaal domein en breder; denk hierbij aan huisvesting, gezondheid, scholing, criminaliteit, etc. De ontwikkelingen en uitgaven worden op de verschillende onderdelen zoveel mogelijk gemonitord, zodat we kunnen handelen als dat nodig is.

Voortzetten subsidieregelingen SPUK btw op sport

De 'specifieke uitkering stimulering sport', ook wel SPUK sport genoemd, is een subsidieregeling ter compensatie van de btw-nadelen bij sport. Deze bestaat sinds 2019 en is destijds in het leven geroepen door gewijzigde btw-regelgeving en de sportvrijstelling. De huidige regeling loopt tot en met 2023. Het kabinet zal in 2023 besluiten over het al dan niet doorzetten van de regeling vanaf 2024. Volgens het ministerie van VWS zorgt de regeling ervoor dat bezuinigingen in nieuwbouw en onderhoud van sportaccommodaties worden voorkomen, wat bijdraagt aan een kwalitatief hoogwaardig sportaanbod en het betaalbaar houden voor de eindgebruikers. Eventuele gevolgen voor de begroting vanaf 2024 kunnen wij echter pas verwerken zodra er meer bekend is.

Actualiseren beheerplannen Wegen, Groen en Vastgoed (gebouwen en sportaccommodaties)

Op dit moment wordt gewerkt aan een actualisatie van deze beheerplannen. Op basis van ongewijzigd beleid maar rekening houdend met areaaltoename, actueel prijspeil en nieuwe (onderhoud)situaties verwachten wij dat dit extra structurele lasten met zich meebrengt. Uiteraard zullen wij de beheerplannen nog afzonderlijk aan uw gemeenteraad voorleggen. Bij de aanbidding van de (meerjaren)begroting 2024 zullen we bezien hoe we de gevolgen in de nieuwe (meerjaren)begroting passend verwerkt krijgen.

B. Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Nieuwe financieringsystematiek gemeentefonds vanaf 2026 (ravijnjaar) en uitbreiding belastinggebied

Vanaf 2026 wil het kabinet een nieuwe financieringsystematiek met gemeenten afspreken. Vanaf 2026 heeft het Rijk de financiën daarom voorlopig bevroren en ontstaat er voorsnóg een fors structureel gat door lagere inkomsten uit het gemeentefonds. 2026 wordt daarom het ‘ravijnjaar’ genoemd. Gemeenten kregen in de septembercirculaire 2022 eenmalig € 1 miljard ter reparatie voor dat jaar. Voor Ridderkerk hebben wij, na een reparatie van € 2,4 miljoen in 2026, ruim € 5 miljoen structureel minder inkomsten in onze begroting kunnen opnemen in vergelijking met het jaar 2025. Mogelijk krijgen gemeenten en provincies vanaf 2026 de beschikking over een groter eigen belastinggebied. De laatste stand van zaken hierover is dat minister Bruins Slot in gesprek is met VNG en IPO. Vóór de meicirculaire 2023 zou dan op hoofdlijnen duidelijk moeten worden of en in welke mate gemeenten en provincies zelf meer belastingen mogen gaan heffen. De nieuwe systematiek van bekostigen is complex en vraagt om een zorgvuldige voorbereiding en afstemming. De VNG is van mening dat het vizier van het Rijk niet langer moet worden gericht op korte termijn oplossingen, maar dat vooral moet worden gefocust op de lange termijn, om zo burgers en bedrijven blijvend goed bij te kunnen staan. Pas na een structurele afspraak over de financiën kunnen gemeenten weer investeren in zaken die een langere adem vergen.

Herijking gemeentefonds per 1-1-2023 verwerkt

Het bovenstaande staat overigens los van de reeds uitgevoerde herijking van het gemeentefonds dat al structureel voordelig in onze begrotingscijfers vanaf 2023 is verwerkt. Er is nog een (vervolg)onderzoeks-agenda voor de herijking opgesteld. Evaluatie van die herijking wordt voor begin 2025 voorzien.

Opschalingskorting - nog steeds in het gemeentefonds verwerkt

De VNG is nog steeds van mening dat de opschalingskorting* volledig en definitief geschrapt dient te worden. Deze korting is, na een periode van incidenteel schrappen tot 2025, vanaf 2026 in volle omvang weer verwerkt in het gemeentefonds. Het gaat om een landelijke korting van € 975 miljoen structureel. Voor Ridderkerk betekent dit een reeds verwerkte korting van ruim € 2 miljoen structureel vanaf 2026.

Hervormingsagenda Jeugdzorg – er is financieel een principeakkoord

De VNG en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben half april jl. een principeakkoord gesloten over het financiële kader voor de jeugdzorg. Afgesproken is dat in 2024 en 2025 besparingen met in totaal € 385 miljoen worden verlaagd. Hiermee is een eerste stap gezet in een oplossing over de discussie over het benodigde geld.

De door het Rijk al ingeboekte bezuiniging wordt met terugwerkende kracht van 2023 tot en met 2025 bevroren, maar kan vanaf 2026 alsnog weer terugkomen. De aanvankelijke bezuinigingsdoelstelling van in totaal € 1 miljard (een vijfde van het totale budget) is dus zeker niet van tafel. Om de impasse te doorbreken zijn partijen overeengekomen dat € 650 miljoen ‘onderbouwd’ en ‘mogelijk haalbaar’ is, maar dat de rest nog onzeker is. De VNG wil vanaf 2026 voldoende structurele financiële middelen hebben. Zonder overeenstemming over het financieel kader voelen gemeenten zich niet gehouden aan de eerder opgelegde besparing van € 374 miljoen voor 2023. Volgens gemeenten staat nog geenszins vast dat de jeugdzorg door hervormingen goedkoper wordt. Op het vlak van risicodeling is het Rijk gemeenten tegemoetgekomen, omdat onvoorziene omstandigheden en autonome groei voortaan onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen. In 2025 zal een deskundigencommissie gaan toetsen hoe het gaat. Daaruit volgt een zwaarwegend advies over wat in de toekomst nodig is en hoeveel geld er aan jeugdhulp uitgaat. Het principeakkoord wordt behandeld tijdens het VNG-congres van 14 juni 2023.

Extra structurele prijsbijstelling vanaf 2023

Er is in de decembercirculaire 2022 een vooraankondiging gedaan dat het Rijk een extra structurele prijsbijstelling zal gaan uitkeren in de meicirculaire 2023, vanwege de bijzondere financiële en economische situatie. Compensatie is in principe bedoeld voor stijging energiekosten bij publieke en maatschappelijke voorzieningen. Het gaat landelijk om € 300 miljoen t/m 2025 en circa € 400 miljoen vanaf 2026. Voor Ridderkerk gaat het om afgerond € 750.000 structureel, die we nog niet specifiek hebben vertaald. Het staat de gemeente vrij te bepalen hoe zij deze middelen verder in zet.

* Deze korting is vanaf 2015 opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden gaan besparen. Dit wordt door gemeenten als zeer oneerlijk ervaren.

C. Financieel technische uitgangspunten

Doorwerking structurele effecten uit P&C-documenten

De structurele effecten uit de jaarrekening 2022 en 1e Tussenrapportage 2023 zijn onderdeel van de primitieve begroting 2024.

Investerings 2024 - 2027

Voor de begroting 2024 wordt volgens de nota Activabeleid 2021 een investeringslijst 2024-2027 opgesteld. Een realistische planning van deze investeringen moet leiden tot een evenwichtige spreiding over de planperiode. Gelet op de komende reorganisatie zullen er ook keuzes gemaakt moeten worden hoe we onze capaciteit het beste kunnen gaan verdelen. De kapitaallasten zijn gerekend vanaf 1 januari van het jaar ná oplevering van de investering.

Indexering

Indexering eigen begroting - consumentenprijsindex op prijs- en loonstijging-gevoelige uitgaven

Om de (inflatie-gevoelige) budgetten gedeeltelijk mee te laten groeien met de stijging van de inflatie wordt op basis van de prognose van het Centraal Plan Bureau (CPB) in het jaarlijks Centraal Economisch Plan van maart 2023 het inflatiepercentage van de Geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP) gebruikt. Dit percentage bedraagt voor het begrotingsjaar 2024 3,2%. *Regionale indexering (vier grote) gemeenschappelijke regelingen*

In december 2022 heeft het college ingestemd met de door de Kring van gemeentesecretarissen voorgestelde financiële kaders voor de op te stellen begrotingen 2024 door gemeenschappelijke regelingen VRR, GGD, DCMR en GRJR binnen de regio Rotterdam-Rijnmond. Dit betekent een (totale) inflatiecorrectie van 8,4%, waarbij ook de afgelopen drie jaren zijn geactualiseerd op basis van de werkelijke inflatiecijfers.

Voor de MRDH geldt een afwijkend percentage. Regio Haaglanden coördineert de indexering van de inwonersbijdrage aan het programma Economisch Vestigingsklimaat. Deze indexering komt voor 2024 uit op 6,7% voor loonkosten en 12,2% voor materiële kosten.

Indexering van (belasting)tarieven en heffingen

Belastingen en heffingen worden conform het tarievenbeleid met de inflatie gecorrigeerd dan wel trendmatig verhoogd. Daarnaast wordt bij de opbrengsten rekening gehouden met de woningbouwplanning (areaaluitbreiding) en verminderingen op aanslagen (in verband met bezwaren). Voor het bepalen van de hoogte en de samenstelling van de tarieven voor (gebonden) heffingen, zoals riool- en afvalstoffenheffing en lijkbezorgingsrechten wordt uitgegaan van maximaal kostendekkende tarieven.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

De algemene uitkering in de begroting 2024 wordt straks berekend op basis van de meicirculaire 2023, gebaseerd op de Voorjaarsnota van het Rijk.

Renten

Marktrente financieringstekort

De marktrente voor het te berekenen financieringstekort wordt gebaseerd op de rente (ontwikkelingen) in april 2023 op basis van een 20-jarige lening met jaarlijkse aflossing: 3,5% meerjarig voor nieuw af te sluiten leningen.

Rente grondexploitaties

In de Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG) van maart 2023 zijn de laatste voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) toegepast. Op basis van de berekening in de jaarrekening 2022 wordt in het (meest actuele) MPG 2023 1,21% rente toegerekend aan de grondbedrijfcomplexen.

Rente investeringen (omslagrente)

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat rente via de

taakvelden wordt toegerekend aan de programma's. Door gebruik te maken van een renteomslag wordt de manier van verantwoorden van de rente in de begroting geharmoniseerd. De gehanteerde omslagrente mag niet meer dan 0,5% afwijken van de berekende omslagrente. Voor 2024 hanteren we een omslagpercentage van afgerond 1,1% (voorlopig nog hetzelfde percentage als bij de begroting 2023).

Dividend

In deze financieel onzekere tijden wordt de dividendopbrengst in de begroting (vooralsnog) gehandhaafd op het niveau van de (vorige) begroting 2023.

Financieel toezichtkader van de provincie

De uitgangspunten van de provincie om voor repressief toezicht in aanmerking te komen zijn:

1. De begroting 2024-2027 moet structureel en reëel in evenwicht zijn of als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in 2027, het laatste jaar van de meerjarenraming, tot stand wordt gebracht.
2. De vastgestelde jaarrekening 2022 moet vóór 15 juli 2023 en de begroting 2024 vóór 15 november 2023 aan Gedeputeerde Staten toegezonden zijn.
3. De Provincie beoordeelt ook of de jaarrekening 2022 structureel en reëel in evenwicht is. In het geval de jaarrekening niet structureel in evenwicht zou zijn, dan beoordeelt zij dit vervolgens in relatie tot de uitkomsten van de nieuwe begroting 2024. Met 'structureel en reëel evenwicht' wordt bedoeld dat de begrote structurele lasten zijn gedekt door begrote structurele baten. Ook beoordeelt zij of het gaat om volledige en realistische/ haalbare ramingen.
4. Mochten bezuinigingen, ombuigingen en/of taakstellingen nodig zijn, dan ziet zij graag een reëel bezuinigingsplan bij de begroting tegemoet met daarin onderbouwde maatregelen, die in de tijd ook gerealiseerd kunnen worden.